

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, zastúpeného Advokátskou kanceláriou V., proti povinnému: **R.**, **o vymoženie 1 640,31 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 12Er/499/2012, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 10. apríla 2013 č. k. 14CoE/350/2012-29, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal dňa 10. 01. 2012 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1 640,31 eur s príslušenstvom. Uviedol, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ a MEDIAČNEJ, a. s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7, IČO: 35 862 882 z 19. 09. 2011 sp. zn. IIC1010044, ktorým bola povinnému R. uložená povinnosť zaplatiť sumu 1 640,31 eur s príslušenstvom. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Košice - okolie o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Košice - okolie uznesením z 05. 09. 2012 č. k. 12Er/499/2012-17 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 4 písm. r/, 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 a uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú obchodné podmienky spoločnosti P., v ktorých článku 10 bode 10.2. - riešenie sporov je zakotvená rozhodcovská doložka. V zmysle tejto doložky sa strany dohodli na riešení vzájomných sporov dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa mala uplatniť rozhodcovská doložka, podľa ktorej sa banka a klient dohodli na riešení všetkých ich vzájomných sporov a/ pred rozhodcovským súdom, ak bude žalobcom banka, b/ pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom, ak bude žalobcom klient. Občiansky zákonník za neprijateľné označil aj dojednanie rozhodcovskej doložky, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa takto formulovanej rozhodcovskej doložky sa spotrebiteľ musí podrobiť rozhodcovskému konaniu, čo pre povinného v tomto prípade znamená podrobiť sa konaniu vzdialenostne neprijateľnému (viac ako 500 km) pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve, na ktorej výbere spotrebiteľ nemal žiadnu účasť, ktorá má z takejto aktivity oprávneného majetkový prospech. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. K ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv existuje aj interpretačné pravidlo Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V konkrétnej exekučnej veci vzhľadom na transpozíciu tejto smernice zákonom č. 150/2004 Z. z. účinným od 01. 04. 2004 možno za nekalú podmienku považovať tú, ktorej zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi práva alebo brániť mu v uplatňovaní práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok a najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Takáto doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinnosti odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi je plnením, ktoré je v rozpore

s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní ex offio zamietol žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a to v celom rozsahu.

Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, na odvolanie oprávneného napadnutým rozhodnutím z 10. 04. 2013 č. k. 14CoE/350/2012-29 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd zdôraznil, že ak rozhodcovský rozsudok má niektorý z nedostatkov uvedených v § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní exekučný súd musí v zmysle § 44 ods. 2 zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Odvolací súd uviedol, že pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky. Preto pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Na základe uvedeného považoval odvolací súd postup súdu prvého stupňa pri preskúvaní rozhodcovskej doložky za postup, ktorý je v súlade so zákonom.

Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní podľa odvolacieho súdu znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky teda reálne dochádza k narušeniu Smernicou Rady 93/13/EHS sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (a to či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom - neprijateľnou podmienkou. Spôsob akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná podľa odvolacieho súdu napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 Prílohy Smernice Rady č. 93/13 EHS z 05. 04. 1993 a v ustanovení § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tom význame, že rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy, čo je neprijateľné.

Odvolací súd ďalej uviedol, že podľa znenia ustanovenia § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, banky a pobočky zahraničných bánk boli povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to podľa § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z. z. (poznámka č. 88k/ k zákonu č. 483/2001 Z. z.). Jedná sa o súd zriadený bankami alebo pobočkami zahraničných bánk, resp. ich záujmovým združením. Z exekučného titulu ani z výpisu z Obchodného vestníka č. 49/2003 nevyplýva, že Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ A MEDIÁČNEJ, a. s. je stálym rozhodcovským súdom zriadeným v zmysle ustanovenia § 67 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku, pričom jedine takýto rozhodcovský súd bol v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. oprávnený prejednávateľ a rozhodovať spory z bankových obchodov. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil dojednanú rozhodcovskú doložku ako absolútne neplatnú a správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nespôsobilý exekučný titul. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne, aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2. písm. a/, b/, c/ O. s. p. a § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p. (súdy rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) ako aj v zmysle ust. § 238 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Povinný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 238 ods. 3 O. s. p., nakoľko v danej veci súd rozhodol uznesením, pričom odvolací súd nepotvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O. s. p., t. j., že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia sa skúma v každom štádiu konania a v prípade zistenia, vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného: P., proti povinnému: R., o vymoženie 1 640,31 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 12Er/499/2012 na základe rozhodcovského rozsudku z 19. 09. 2011 sp. zn. IIC1010044 vydaného STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s. nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou (§ 237 písm. d/ O. s. p.).

K ostatným obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 2Oboer/85/2013, 2Oboer/105/2013, 2Oboer/55/2013, 2Oboer/30/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

2. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,

3. pri skúmaní vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, len ktorá platne uzavretá rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc

rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní, a teda aj vykonateľnosť rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní; súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul; pokiaľ súdy po konštatovaní o neprijateľnosti a tým aj neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného, rozhodli o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tým neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.),

4. skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Tieto právne závery (viď 1. až 4.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému odňatá možnosť konať pred súdom.

Oprávnený podal dovolanie aj z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Uvedené dôvody oprávneného sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p.) avšak iba v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom bez ďalšieho však prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 a § 238 ods. 3 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný odmietol.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému v zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa zásady úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. júna 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová